

Justitiedepartementet
Enheten för fastighetsrätt och
associationsrätt

103 33 Stockholm

Ju2021/01682

2021-05-10

Svar

Inbjudan att lämna synpunkter på Europeiska kommissionens förslag om ett nytt direktiv om hållbarhetsrapportering

Svenskt Näringsliv ber att få avge följande övergripande synpunkter avseende Europeiska kommissionens förslag om ett nytt direktiv om hållbarhetsrapportering, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Med hänsyn till den korta svarstiden ber Svenskt Näringsliv samtidigt om att få återkomma till Justitiedepartementet med ytterligare synpunkter kring detaljerna i direktivförslaget.

Inledning

Svenskt Näringsliv är positivt till att initiativ tas för att understödja investeringar som bidrar till en hållbar utveckling. Näringslivet, såväl i Sverige som i omvärlden, spelar en central roll för att vi ska kunna uppfylla klimatpolitiska åtaganden och genomförandet av Agenda 2030. Det är i näringslivet en stor del av omställningen behöver ske. Att företagen får goda förutsättningar för att bedriva sitt hållbarhetsarbete är därför en nödvändighet för att vi ska lyckas.

Svenskt Näringsliv konstaterar samtidigt att höjda krav ökar den administrativa bördan och fordrar att företag lägger mer tid och resurser på att uppfylla regelverket. En redan tung rapporteringsbörda blir ännu tyngre. Detta innebär en utmaning för i synnerhet de mindre företag vars verksamhet och intressentkrets är mer begränsad. Om för mycket tid och resurser behöver läggas på ren regelefterlevnad kan mer väsentliga åtgärder trängas undan. De krav som ställs måste därför vara proportionerliga och välbalanserade och stå i rimligt förhållande till företagens storlek och förutsättningar.

CSRD är mycket omfattande och innebär en utökning av såväl kretsen företag som ska lämna hållbarhetsrapport som av innehållet i det som ska rapporteras. Dessutom föreslås bl.a. krav på revisorsgranskning av hållbarhetsinformationen samt att såväl hållbarhetsrapporten som de finansiella rapporterna ska upprättas i ett enhetligt elektroniskt format. Svenskt Näringsliv tar i detta svar inte ställning till CSRD i dess helhet, utan lämnar i det följande istället synpunkter på ett antal av de enskilda förändringar som föreslås.

Tillämpningsområdet

Enligt förslaget till CSRD utökas tillämpningsområdet för obligatorisk hållbarhetsrapportering till att omfatta alla stora företag. Detta är en väsentlig utökning i jämförelse med gällande direktiv som innebär att mångdubbelt fler företag kommer att omfattas av ett krav på hållbarhetsrapportering.

I Sverige har tillämpningsområdet för vilka företag som ska upprätta hållbarhetsrapport redan utökats motsvarande det nu föreslagna direktivet. Det kan därför hävdas att förslaget till utökat tillämpningsområde kommer att få begränsade konsekvenser för svenska företag. Med hänsyn till att CSRD dels innebär att kraven på hållbarhetsrapportens innehåll kraftigt utökas, dels kompletteras med europeiska standarder för hållbarhetsrapportering får dock utökningen mycket stor betydelse även för svenska företag. Det utökade tillämpningsområdet för direktivet innebär dessutom även att upplysningskraven i den s.k. taxonomiförordningen (2020/852/EU) kommer att omfatta alla svenska företag som upprättar hållbarhetsrapport.

Sammantaget kommer dessa nya omfattande upplysningskrav att innebära väsentliga kostnader för rapporterande företag. För i synnerhet onoterade företag med en mer begränsad intressentkrets kan det kraftigt ifrågasättas om informationsbehovet står i proportion till rapporteringskostnaderna. Svenskt Näringsliv motsätter sig därför förslaget till utökat tillämpningsområde för CSRD.

Europeiska standarder

Kommissionen föreslår att det ska införas europeiska standarder för hållbarhetsrapportering som ska antas som delegerade akter. Svenskt Näringsliv anser att det behövs ökad samstämmighet och konvergens mellan de olika standarder, ramverk, index och mätmetoder för hållbarhetsupplysningar som tillämpas idag. Noterade företag får allt svårare att anpassa sin informationsgivning till den växande krets av kravställare som finns på hållbarhetsområdet. Även om många ramverk är frivilliga behöver rapporterande företag i praktiken anpassa sig till de informationsbehov som finns. En utveckling mot ett mer enhetligt rapporteringsramverk för noterade företag är mot den bakgrunden nödvändig och välkommen. Ökad konvergens kan dessutom vara ett sätt att främja jämförbarheten mellan företag. Svenskt Näringsliv anser dock inte att det finns något skäl att standardisera hållbarhetsrapporteringen för andra än noterade företag.

Svenskt Näringsliv är dessutom kritisk till den lösning som kommissionen föreslår, som innebär att företagen ska redovisa i enlighet med gemensamma europeiska standarder för hållbarhetsrapportering. Svenskt Näringsliv anser istället att det i likhet med vad som gäller för den finansiella rapporteringen, bör etableras en global normgivare för hållbarhetsrapportering. IFRS Foundation har, efter den konsultation som genomfördes under hösten 2020, vidtagit långtgående åtgärder för att etablera ett normgivande organ vid sidan av IASB för att utforma standarder för hållbarhetsrapportering. Svenskt Näringsliv anser att en privaträttslig oberoende internationell aktör som IFRS Foundation är en bättre garant för enhetliga, proportionerliga standarder med hög kvalitet och legitimitet än en normgivare underställd Europeiska kommissionen. Sverige bör i första hand agera för en sådan lösning.

Svenskt Näringsliv anser vidare att den föreslagna regleringsmetoden med delegerade akter är olämplig för att ta fram standarder för hållbarhetsrapportering. Delegerade akter som kommissionen antar på nivå 2 brukar användas på finansmarknadsområdet för att ta fram

tillämpningsföreskrifter av mer teknisk karaktär som preciserar innehållet i en specifik regel. Utrymmet för reglering i delegerade akter är som regel snävt inringat i den överordnade rättsakten. Att som här ge ett brett och relativt opreciserat mandat till kommissionen att ta fram en reglering för hållbarhetsrelaterade upplysningar som riktar sig till en bred och odefinierad intressentkrets är alltför långtgående. Den process som innebär att EFRAG, i dess nuvarande struktur, ska ansvara för att ta fram tekniska råd till kommissionen om standardernas innehåll är enligt Svenskt Näringsliv inte en tillräcklig garanti för proportionerliga standarder med stark förankring hos såväl användare som upprättare. Vidare bör Sverige agera för representativitet i det normgivande organet samt en öppen och transparent process vid framtagandet av standarder.

Enligt förslaget ska det utöver de europeiska standarderna för hållbarhetsrapportering tas fram en frivillig proportionerlig standard för SME:s. Svenskt Näringsliv anser att alla rapporteringskrav bör stå i proportion till företagets storlek och till intressenternas informationsbehov. Kravet på proportionalitet bör därför även gälla eventuella obligatoriska standarder.

Bolagsstyrning

Enligt förslaget så ska bolagsstyrning vara en del av de hållbarhetsfrågor som ska omfattas av hållbarhetsrapporten. Det föreslås bland annat att företag ska lämna information om hur företagets affärsmodell och strategi tar hänsyn till intressenternas intressen. Svenskt Näringsliv anser att detta krav förutsätter en modell för bolagsstyrning som inte tillämpas i Sverige och som, om den införs, riskerar skada den väl fungerande svenska (nordiska) bolagsstyrningsmodellen. Förslaget har beröringspunkter med EU-kommissionens initiativ "Hållbar bolagsstyrning" som innebär att en bredare grupp av intressenter som berörs av företagets verksamhet får juridiska rättigheter kopplade till förvaltningen av bolagets verksamhet, genomförandet av affärsstrategier och verkställande av ledningens ansvar gentemot bolaget. Genomförs detta försvagas ägarnas rättigheter och incitament, vilket i sin tur negativt påverkar möjligheten att dra till sig riskkapital som är nödvändigt för att stödja en hållbar utveckling. Detta leder till ett företagande som är ängsligare och mer kortsiktigt. Svenskt Näringsliv har uppmanat kommissionen att inte gå vidare med detta initiativ i den del det rör bolagsrätten och bolagsstyrning då det baseras på ogrundade antaganden, sätter fundamentala principer för vårt näringsliv ifråga, hotar äganderätten och får effekter som går emot viktiga mål såväl om långsiktig hållbarhet som för EU:s kapitalmarknadsunion. Svenskt Näringsliv anser att bolagsstyrning är och fortsatt bör vara en fråga för nationell rätt. Förslaget om att hållbarhetsrapporten ska inkludera information om bolagsstyrning bör därför inte genomföras.

Immateriella tillgångar

Kommissionen föreslår att hållbarhetsrapporten ska innehålla information om immateriella tillgångar. Information om immateriella tillgångar ingår i den finansiella rapporteringen och i den mån denna information inte anses tillräcklig bör detta i första hand omhändertas inom den normgivning som tillämpas i de finansiella rapporterna. Svenskt Näringsliv befarar att ett krav på att även hållbarhetsrapporten ska innehålla information om immateriella tillgångar kommer att leda till gränsdragningsproblem. Den brist på information om företagets värdeskapande resurser som användare upplever kommer enligt Svenskt Näringsliv knappast avhjälpas av krav på information i hållbarhetsrapporten. Förslaget om att hållbarhetsrapporten ska inkludera information om immateriella tillgångar bör därför inte genomföras.

Behåll möjligheten att upprätta en separat hållbarhetsrapport

Kommissionen föreslår att nuvarande möjlighet för ett företag att upprätta en separat hållbarhetsrapport tas bort. Dagens ordning innebär enligt Svenskt Näringsliv en valmöjlighet som tillämpas av många svenska företag och som fungerat bra. Med de upplysningskrav som följer av taxonomiförordningen och kommissionens förslag till direktivändringar kommer hållbarhetsrapporterna med all sannolikhet öka väsentligt i omfång. Av utrymmesskäl kan det därför vara motiverat för företag att upprätta en separat hållbarhetsrapport istället för att foga in informationen i förvaltningsberättelsen. Vidare kan det finnas företag som vill samla både frivillig och obligatorisk hållbarhetsinformation i en enda rapport. Möjligheten att lämna en separat hållbarhetsrapport skild från årsredovisningen bör därför behållas.

Ändra inte i nuvarande undantag för dotterföretag

Enligt förslaget till CSRD ska nuvarande möjlighet till undantag för dotterföretag i en koncern som omfattas av en hållbarhetsrapport för koncernen kompletteras med ett krav på att dotterföretaget ska publicera hållbarhetsrapporten för koncernen tillsammans med sin årsredovisning. Svenskt Näringsliv ser inte något rimligt motiv till att införa ett sådant krav om dotterföretaget i sin förvaltningsberättelse, i likhet med vad som gäller idag, hänvisar till var hållbarhetsrapporten för koncernen finns tillgänglig.

Vidare föreslås att de medlemsstater där dotterföretag som tillämpat undantaget har sitt säte ska ha möjlighet att införa ett krav på att hållbarhetsrapporten för den koncern i vilket det undantagna dotterföretaget ingår ska översättas till medlemsstatens språk eller ett språk som är allmänt accepterat i internationella finansskretsar. Att översätta hållbarhetsrapporten för koncernen kan vara förenligt med stora kostnader, i synnerhet i en koncern med dotterföretag i flera olika medlemsstater. Översättningen riskerar dessutom att fördröja rapporteringsprocessen. Denna utökade befogenhet för medlemsstaterna att ställa sådana krav bör därför inte införas.

Kravet på enhetligt elektroniskt rapporteringsformat

Enligt direktivförslaget ska företag som omfattas av kravet på hållbarhetsrapport upprätta sina finansiella rapporter samt förvaltningsberättelse (inklusive hållbarhetsrapporten) i ett enhetligt elektroniskt rapporteringsformat. Noterade företag omfattas från och med nästa år av ett krav på att upprätta sin års- och koncernredovisning i ett enhetligt elektroniskt format. Att upprätta de finansiella rapporterna och hållbarhetsrapporten i ett enhetligt elektroniskt format är ett betungande krav som är resurskrävande för rapporterande företag. Samtidigt tillfaller nyttan av den elektroniska informationen i första hand andra än upprättarna. För att det ska vara befogat att införa ett sådant krav måste det därmed vara tillräckligt samhällsekonomiskt motiverat. Svenskt Näringsliv anser inte att det går att ta ställning till om det finns tillräckliga samhällsekonomiska motiv för att införa ett omfattande krav på enhetligt elektroniskt rapporteringsformat innan värdet av det krav som följer av öppenhetsdirektivet har utvärderats. Svenskt Näringsliv anser därmed inte att kravet på ett enhetligt elektroniskt rapporteringsformat bör genomföras.

Revision

Enligt kommissionens direktivförslag ska hållbarhetsrapporten, inklusive den information som ska lämnas enligt taxonomiförordningen, vara föremål för översiktlig granskning av revisor. Svenskt Näringsliv anser att revision av hållbarhetsrapporten även fortsättningsvis bör vara en tjänst som företag själva har möjlighet att välja. Svenskt Näringsliv anser vidare

att man även i fråga om detta krav bör ta hänsyn till proportionalitet och skilja mellan noterade och icke-noterade företag.

SVENSKT NÄRINGSLIV

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Johan Fall'.

Johan Fall

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Sofia Bildstein-Hagberg'.

Sofia Bildstein-Hagberg